بسم الله الرحمن الرحيم

Family Court
Male',
Maldives

ފެމިލީ ކޯޓު
މާލެ،
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ޚުލާޞާ ރިޕޯޓް

ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: (1877/Cv-C/2014) 516/Fm-C/2015

ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ތަރިކަ

މައްސަލަ އަރިޒުކުރީ: ދައުވާ ހުށަހަޅާ ފަރާތުން

ބަލައިގަތް ތާރީޚް: 10.09.2014

ނިމުނު ތާރީޚް: 26.10.2017

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް:

ނަން(އާންމުކޮށް ކިޔާނަމާއެކު)	ދާއިމީ އެޑްރެސް	މިހާރު އުޅޭ އެޑްރެސް	ދ.ރ.ކ. ނަންބަރު
އާއިޝަތު އަބޫބަކުރު (ދޮންއާއިޝަތު)	ދޮންބިލެތުގެ / ހދ. ކުޅުދުއްފުށި	ދޮންބިލެތުގެ / ހދ. ކުޅުދުއްފުށި	A226912

މައްސަލައާގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތައް :

ނަން(އާންމުކޮށް ކިޔާނަމާއެކު)	ދާއިމީ އެޑްރެސް	މިހާރު އުޅޭ އެޑްރެސް	ދ.ރ.ކ. ނަންބަރު
އާއިޝަތު އަބޫބަކުރު (ދޮންއާއިޝަތު)	ދޮންބިލެތުގެ / ހދ. ކުޅުދުއްފުށި	ދޮންބިލެތުގެ / ހދ. ކުޅުދުއްފުށި	A226912
ފާޠިމަތު އަބޫބަކުރު (ކަމަނަ)	އިކާތިލުގެ / ހދ. ކުޅުދުއްފުށި	އިކާތިލުގެ / ހދ. ކުޅުދުއްފުށި	A064427
ހައްވާ އަބޫބަކުރު (ދޮންނަބައްވާ)	ފިނިވާގެ / ހދ. ކުޅުދުއްފުށި	ފިނިވާގެ / ހދ. ކުޅުދުއްފުށި	A228981
މުޙައްމަދު އަބޫބަކުރު (ކަނޑުބޭ)	މެއްލާގެ / ހދ. ކުޅުދުއްފުށި	މެއްލާގެ / ހދ. ކުޅުދުއްފުށި	A126275
ސަކީއްނާ އިބްރާހީމް (ސަކީއްނާ)	ގ. ކަސްތޫރީނަސް / މާލެ	ގ. ކަސްތޫރީނަސް / މާލެ	A114372
ހުސައިން އިބްރާހީމް (ބޭ ހުސައިން)	ގުލްސަން / ހދ. ކުޅުދުއްފުށި	ގުލްސަން / ހދ. ކުޅުދުއްފުށި	A053077
އަލީ އިބްރާހީމް (އަލީ)	ބޮޑުވިލާ / ހދ. ކުޅުދުއްފުށި	ބޮޑުވިލާ / ހދ. ކުޅުދުއްފުށި	A228547
އާދަމް ޝާކިރު	މ. ވެލިލާގެ / މާލެ	-	A055422
ޝާކިރު މޫސާ	ހުވަދުވާގެ / ހދ. ކުޅުދުއްފުށި	-	-
ހަސަން ޝާކިރު	ހުވަދުވާގެ / ހދ. ކުޅުދުއްފުށި	-	A078567

ފެމިލީ ކޯޓު
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، މާލެ ގ.ކޫލްގްރާސް ދޮންމޫސާ ހާޖީ (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A072532) 03 ޖޫން 2006 ގައި ނިޔާވެފައިވާކަމަށް ބުނެ، އެ މަރުޙޫމް ދޫކޮށް ހިނގާފައިވާ ތަރިކަ އެ މަރުޙޫމްގެ ވާރިސުންނަށް ހަމަޖައްސައިދިނުމަށް އެދި ވާރިސުންކުރެ އެ މަރުޙޫމާ އެއްބަފާ އުޚުތު ޚަދީޖާ ޢަބްދުއްރަޙީމް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ދަޢުވާއެކެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

01. މާލެ ގ.ކޫލްގްރާސް ދޮންމޫސާ ހާޖީ (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A072532) 03 ޖޫން 2006 ގައި ނިޔާވެފައިވާކަމަށް ބުނެ، އެ މަރުޙޫމް ދޫކޮށް ހިނގާފައިވާ ތަރިކަ އެ މަރުޙޫމްގެ ވާރިސުންނަށް ހަމަޖައްސައިދިނުމަށް އެދި ވާރިސުންކުރެ އެ މަރުޙޫމާ އެއްބަފާ އުޚުތު ޚަދީޖާ ޢަބްދުއްރަޙީމް ދަޢުވާ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާކަން.

02. އެމަރުޙޫމް ދޮންމޫސާ ހާޖީގެ ތަރިކާގެ މި މައްސަލަ 2014 ނޮވެންބަރު 10 ވަނަ ދުވަހު އެ މަރުޙޫމްގެ ވާރިސުންގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުމުން އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 1877/Cv-C/2014 ޤަޟިއްޔާއިން މި މައްސަލައިގެ އިދާރީ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުއްވިނަމަވެސް ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2015/02/SC ސަރކިއުލަރއާ ގުޅިގެން ތަރިކާގެ މައްސަލަތައް ބެލުން މި ކޯޓުގެ އިޚްތިޞާޞްގެ ތެރެއަށް ވަދެފައިވާތީ، ސިވިލްކޯޓުން 2015 މާރިޗު 02 ވަނަދުވަހު މި ކޯޓަށް މި މައްސަލައިގެ ފިންސިއްޔާތު ފޮނުއްވުމުން، މި ކޯޓުން މި މައްސަލަ ބަލަމުންދާކަން.

03. އެމަރުޙޫމް ދޮންމޫސާ ހާޖީގެ ވާރިސުން ކަމަށް އެ މަރުޙޫމާ އެއްބަފާ އުޚުތު ޚަދީޖާ ޢަބްދުއްރަޙީމްގެ ވަކީލު ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުކޮށް އަބަދު ޙަސަން ހާމަކުރުއްވި، އެ މަރުޙޫމްގެ ވާރިސުން ކަމަށް އެ މަރުޙޫމާ އެއްބަފާ އުޚުތާއި ކަނޑައެޅިފައިވާ ފުރަތަމަ ޢަބްދުއްރަޙީމް، މަރުޙޫމް ޢަބްދުއްރަޙީމް އަދި ޙަވާ ޢަބްދުއްރަޙީމްގެ ވާރިސުން ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރު ހަމަޖެއްސުމަށް، އެ މަރުޙޫމްގެ ވާރިސުން ކަމަށް އެ މަރުޙޫމްގެ ހުވަފަތް އަނބި ބަފައިގެ ދަރިކޮޅުގެ ވާރިސުން ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުވެ ޙަވާލުކުރި 26 އޮކްޓޫބަރު 2017 ގައި ޝަރީޢަތަށް ދިމާވާ ބަޔާނަށް ނަގައިދެއްވި، އެ ބަޔާންގައި "ގ.ކޫލްގްރާސް ދޮންމޫސާ ހާޖީ ވަނީ 03 ޖޫން 2006 ގައި ނިޔާވެފައެވެ. އެމަރުޙޫމް ނިޔާވިއިރު މިހާރު ވާރިސުންނަކީ އެ މަރުޙޫމްގެ ހުވަފަތް އަނބި ބަފައިގެ ދަރިކޮޅުން، އެމަރުޙޫމާ އެއްބަފާ 04 އުޚުތުން ކަމުގައިވާ ޚަދީޖާ ޢަބްދުއްރަޙީމް، ޙަވާ ޢަބްދުއްރަޙީމް، މަރުޔަމް ޢަބްދުއްރަޙީމް، ފާޠިމާ ޢަބްދުއްރަޙީމްއެވެ. ނަމަވެސް އިތުރު ވާރިސުންގެ ތެރޭގައި އެމަރުޙޫމާ އެއްބަނޑު އަޚާ އެ މަރުޙޫމްގެ ކުރިން ނިޔާވެފައިވާ އުމަރު އާދަމުގެ 02 ފިރިހެން

ދަރިންކަމުގައިވާ ޙުސައިން އުމަރު އާއި އަލީ އުމަރު ހިމަނައިދީ ނަމަ މުޅި އެކު ޖުމްލަ 07 ވާރިޘުންނެވެ. އެ މަރުޙޫމުގެ މީހުން އިތުރު ވާރިޘުން ތިބިކަމެއް އެނގިގެންނެއްނުވޭ. އެމަރުޙޫމު ނިކާހުވިއިރު އުފަން ދަރިއެއް، މަންމައެއް، ބައްޕައެއް، ކާފައެއް، މާމައެއް، އެއްބަނޑުއެއްބަފާ އަޚާއި އުޚުތެއްވެސް ނެތެވެ. އެމަރުޙޫމު ނިކާހުވިއިރު ތަރިކައިގެ ގޮތުގައި ދޫކޮށްލައި ދ.ކުޑަހުވަދޫ އެވަރާ 2640 އަކަފޫޓުގެ ބަންޑާރަ ގޯތިގައިވާ އިމާރާތްތަކާއި ނުއުފުލޭ މުދަލުގެ 1/2 ބައެވެ. މިތަރިކަ ބަހަން ބޭނުމީ ތަރިކައިގެ އުސޫލުންނެވެ. ވީމާ، މިތަރިކަ ވާރިޘުންގެ ދެމެދުގައި ތަރިކައިގެ އުސޫލުން ބަހާލުން އަދުގަސްދުވަނަ ވީޤު ބައި އާޚިރުގުން ބޭނުމެވެ. މިކަންކަން ދަންނަން މިހުންގެ ބައްޕައަށް ކުރިއަށްދިޔަ ކާނޑު ގޮތުގެ ރިކޯޑެއް ނެތްކަމަށްވާތީއެވެ." މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަނީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 1284/MC/2006 ފައިސަލާ ހިސާބުކުރުމުގެ، 15 ފެބްރުއަރީ 2007ގައި ކޯޓުން ބޭނުގައި އަމިއްލައަށް ލިޔުމެން އެ ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުމަށް ރިޢާޔަތްކުރައިން، އާއިޝަތު އަބްދުއްރަޙްމާނު، ޢަބްދުﷲ ސަލީމާ ދެ މީހުން ސޮއިކޮށް ހުށަހަޅާ ލިޔުމުގައި "މަރުޙޫމް އަބްދުއްރަޙްމާނު ބައްޕަފުޅުގެ ތަރަކަށާއި ތަރިކަ އާގައިދޫން ބަދަލުވެރި ދެ ހިޔާރުގެ ޙާޞިލުވެގައި އަދުގަސްދުވަނަން ހިފެހެއްޓުމަށްއެދެމެވެ، މި ދަރިންތަ ލިޔުން އިއްޒަތްތެރި ފާސިލުގެ އަރިހަށް ހުށަހަޅަމެވެ." މިފަދައިން ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ، ބުނެވިދިޔަ 15 ފެބްރުއަރީ 2007 ގައި ފާތިމަތު އަބްދުއްރަޙްމާނު ޢަބްދުﷲ ސަލީމު ލިޔުން ސަލީމާތެރިޔާ ލިޔުމަށް ބަލާއިރު، ބައްޕާ އަބްދުއްރަޙްމާނު ބައްޕަފުޅުގެ ބަރުގަދީ ތަރަކަށާއި ތަރިކަ އާގައިދޫން ބަދަލުވެރި ދެ ހިޔާރުގެ ޙާޞިލުވެގައި އަދުގަސްދުވަނަ ހިފެހެއްޓުމަށްއެދެމެވެ، މި ދަރިންތަ ލިޔުން މި މަޖިލީހަށް އިއްޒަތްތެރި ފާސިލުގެ އަރިހަށް ހުށަހަޅަމެވެ." މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ދ.ކުޑަހުވަދޫ ދަނޑުވެރި ހުޅި (ފުރަ އަބްދުއްރަޙްމާނު)ގެ ތަރިކައިން ފާތިމަތު އަބްދުއްރަޙްމާނާއި އާއިޝަތު އަބްދުއްރަޙްމާނު އަޑިގޮތުން ލިބޭ އެއްބައި ބޭނުން ކުރާއި، މިތަރިކަން ދަނޑުވެރި ހުޅިއާ އެއްބަފާ ދަރިންތަ އަންހެނުން ކަމުގައިވާ މަރުޙޫމް އަބްދުއްރަޙްމާނާއި، ބައްޕާ އަބްދުއްރަޙްމާނު މިތަރިކައިން ލިބޭ އެއްބައި އަދުގަސްދުވަން ދޫކޮށްލައިފިންނަން ހިފާ ކޮށްފައިވާކަމީ އަދުގަސްދުވަން އެ ހިބަ ފޮނުވުކަން، އެފަރާތަކަށް ޝަރުޢީގޮތުން ރަނގަޅުވެއެވެ. ވީމާ، ޝަރީޢަތުން މި މައްސަލަ އެގޮތަށް ނިންމައިދިނުން އެދޭކަމަށް ބުނެ 15 ފެބްރުއަރީ 2007 ގައި ސިވިލް ކޯޓަށް ބަޔާންދީފައިވާއިރު، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 1284/MC/2006 ފައިސަލާ (ދ.ކުޑަހުވަދޫ ދަނޑުވެރި ހުޅިގެ ތަރިކަ) ގެ މައްސަލައިގެ ޝަރުޢީ ބަޔާނުގައި، މައްސަލައިގެ ފަރާތްތަކުގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މައްސަލަ އިދިކޮޅު ކުރިއަށް ގެންދާން ތަރިކައިގެ ބައިވެރިން ނެތިކަމަށް ޝަރީޢަތުގައި ހިފެހެއްޓުމަށް ވާނަމަ ކަނޑައެޅުމަށް ހުށަހެޅުއްވީ، އެ މައްސަލައިގައި ފަރާތްތަކަށް ކަމަށް ބެލެވިފައިވާ ބައި ހިފާ ލިބޭނު ކަމަކަށް ބުނާ ފަރާތްތަކަށް އެއްބަސްވެލުމަކުން ބަހާލެވޭނެކަމަށް، މައްސަލަ ނިންމާފައިވާއިރު،

އޭގެފަހުން ސިވިލް ކޯޓަށް ދަރިފުޅުގެ ޚަރަދާ ބެހޭގޮތުން ހުށަހަޅައި އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 1877/Cv-C/2014 ޝަރުޢީ ދަޢުވާގައި މަސައްކަތް ބަދަލުކުރުމަށް މި ކޯޓަށް އެ މައްސަލަ ބަދަލުކުރެވުނު ގޮތުން 26 އޮކްޓޯބަރު 2017ގައި، ކުރިން ބާޠިލުކުރި ޝަރުޢީދަޢުވާގައި ދިރާސާ ބަދަލުކުރުން، ބައްޕަ ވަލީވާތީ، ނުވަތަ ބައްޕަ ބަދަލުވެގެންވާ ފާޅުކަމެއް ދަރިފުޅުގެ ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި، މަހަކު ދަރިފުޅުގެ ޚަރަދު ދޭން ބައްޕަ ދަރިފުޅުގެ ވާޖިބު ދިރާސާ ބަދަލުގައި "ދަރިފުޅާ ބެހޭ ނިޔާވިއްޖެ ޤަރާރުގެ ގޮތުގައި ދަރުބާރު ގެ.ކަޝްފުގެސްޓް އުޅޭގޭ 2640 ރުފިޔާ ބަދަލަށް ކޮށްދޭން ވަކިވާ ކަމުގެ ޚިލާފަށް ދީފައިވާ ފައިސާ މި ބަޔާނުގައި ބޭނުންކުރި ދަރިފުޅުގެ ބަދަލު ބަދަލުވާ ވަގުތު ބަދަލުވެދާނެ، މި ފައިސާ އަދާކުރުން ބަދަލު ކުރަން ޝަރީޢަތަށް ދިރާސާ ބަދަލު ދަރިފުޅުގެ ބަދަލުގެ ވިޔަފާރިކަން.

04. މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 146-B4/2017/4948 (31 މެއި 2017) ފެކްސް މެސެޖާ ގުޅިގެން ތިލަފުށިމަގު ދަރަނިބަރު ކޮށްދެއްކި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: B12MC/146/2017/642 (14 ޖޫން 2017) ފަރާތުގައި ފެކްސް މެސެޖުއަރި މި ކޯޓަށް ފަރާތުގައި އަމިއްލަ ދަރިފުޅުގެ ބައްޕާ ގުޅިގައި ބޮޑު ކުރުމަކީ، މި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ފަރިޔާގެ ތަރައްދު ހދ.ކުޅުދުއްފުށި ގެޓްސަން ބަސައްޔަ ބޭނުންވާ ހދ.ކުޅުދުއްފުށި ބީޗްވިލާ އަދި އެހެނީ 12 ޖޫން 2017ގައި ތިލަފުށިމަގު ދަރަނިބަރު ކުޅުދުއްފުށި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ދިޔައީ ބައްޕާގެ ހިސާބުގައިވާ، އަމިއްލަ ދަރިފުޅާ ބާޑަރު ބަސައްޔަ ބޭނުންވާ، އަދި ބޭނުންވާ ދަރިފުޅުގެ މިހާރު ކަމަށް، ދަރިފުޅާ ބާޑަރު އުފަންދުވަހުގެ ނަމް ކަމަށް، އެ މައްސަލައާ އެއްބަސްވެއްޖެ އުފެދުނު ހުރިހައިގޮތެއް އޮތް ވަނީ ދަރިފުޅާ ބާރޑަރާ ކުރިން ނިޔާވެފައި ކަމަށް، ނަމަވެސް ދަރިފުޅާ ބާޑަރު އެއްބަސްވާ (ހަތަރެއް) 04 އަހަރުން ކުރުމުގައި މަރުހަބާ ދަރިފުޅު، ފެމިލީ ދަރިފުޅު، އާއިލާގެ ދަރިފުޅު، ބައްޕާ ދަރިފުޅު ދިނުމުގައި އެބަޔަ ކަމަށް، ދަރިފުޅާ ބާޑަރު ބައްޕަ ދަރިފުޅު އާދައާ އެއްބަސްވެއްޖެ މިހާރު ދަރިފުޅުގެ ބޭނުންވާ އާދައާ، އަމިއްލަ ދަރިފުޅު ދޭން އާދައާއި، އަމިއްލަ ދަރިފުޅު ފާސް އާދައް ކަމަށް، މިޢާދުގައި ބޭނުންވާ އާދައްގެ ދަރިހަރަނު ދިނުމުގައި ބޭނުން ބަސައްޔަ ބޭނުންވާ އަދި ބޭނުން ކަމަށް، ދަރިފުޅުގެ ދަރިން ކުރު ފާސް ދޭން ދިނުމުގައި އެބަހުރި ކަމަށް، ފާސް އާދައްގެ ދަރިން ކުރު ދަރިފުޅާ ބާޑަރު ނިޔާވެފައި ދިނުމުގައި ބޭނުން ކަމުގައި ފާސް، އަމިއްލަ ދަރިފުޅު ބަސަން ފާސް އަދި އަމިއްލަ ދަރިފުޅު އާދައް ފާސް ކަމަށް، ނަމަވެސް އާދައް ފާސް ނިޔާވެފައި ސަރުކާރު ކަމަށް، ދަރިފުޅާ ބާޑަރު ފަރިޔާގެ ބަސައްޔަ ބޭނުންވާ، އަދި ބޭނުމަށް އެއްފަހަރު އެއްޗެއް މީހަކަށް އެ އެއްޗެއް ނަގާފައިން ބޭނުންވާ ކަމަށް ބަސައްޔަ ބޭނުންވާ، އަދި

ޢުމަރު ބުނެވިފައިވާކަން އެނގޭއިރު، ދޮންމޫސާ ހާޖީގެ ތަރިކާގެ މަސްއަލައިގައި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 13/Cv-C/2010 (1284/MC/2006) ޤަޟިއްޔާއާ ގުޅިގެން އަލްމަރްހޫމް ޢާދަމް ހުސައިންއާއި އަލްމަރްހޫމް ޒަހަރާން ހުސައިން ބަޔާން ދިފާޢުކުރުން، އަލްމަރްހޫމް ދޮންމޫސާ ހާޖީ ނިޔާވުމުން އަލްމަރްހޫމް ޢާދަމް ހުސައިންއާއި އަލްމަރްހޫމް ޒަހަރާން ހުސައިން ދުނިޔާގައި ހުރިކަން އެނގެން އޮންނަކަން.

05. އަލްމަރްހޫމް ދޮންމޫސާ ހާޖީ (މޫސާ ޢަބްދުއްލަޠީފް)ގެ ވާރިސުންގެ ތެރެއިން އެ މަރްހޫމްގެ ހުވަފަތް އަނބި ބަފުއްދާ ޢުލްވާނާއި، އެ މަރްހޫމާ އެއްބަފާ 04 (ހަތަރެއް) ދަރިކަލުން ކަމުގައިވާ ޢާއިޝަތު ޢަބްދުއްލަޠީފް، ފާޠިމަތު ޢަބްދުއްލަޠީފް، މަރްޔަމް ޢަބްދުއްލަޠީފް އަދި ޒައިނާ ޢަބްދުއްލަޠީފްގެ ފަރާތުން 26 އޮކްޓޫބަރު 2017ގައި ޝަރީޢަތަށް ދިފާޢީ ބަޔާންގައި އެ މަރްހޫމްގެ ވާރިސުންނަށް ލިބޭ ޖުމްލަ 07 (ހަތެއް) ވާރިސުން ކަމަށް ބުނެ ބަޔާން ދިފާޢުވާއިރު، ވާރިސުންގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ދޮންމޫސާ ހާޖީގެ ބައްޕަ އަލްމަރްހޫމް ޢަބްދުއްލަޠީފް އަދި އެ މަރްހޫމްގެ ކުރިން ނިޔާވެފައިވާ އަލްމަރްހޫމް ޢުމަރު ޢާދަމްގެ 02 (ދޭއް) ވާރިސުންދަރިން ކަމުގައިވާ ހުސައިން ޢުމަރުއާއި އަދި ޢުމަރު 12 ޖޫން 2017ގައި ހދ.ކުޅުދުއްފުށި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ދިފާޢީ ބަޔާންގައި، އަލްމަރްހޫމް ދޮންމޫސާ ހާޖީ ނިޔާވިއިރު، އެ މަރްހޫމްގެ ވާރިސުންގެ ތެރޭގައި އެ މަރްހޫމާ އެއްބަފާ 04 (ހަތަރެއް) ދަރިކަލުން ކަމުގައިވާ ފާޠިމަތު ޢަބްދުއްލަޠީފް، ޢާއިޝަތު ޢަބްދުއްލަޠީފް، މަރްޔަމް ޢަބްދުއްލަޠީފް، ޒައިނާ ޢަބްދުއްލަޠީފްއާއި، އެ މަރްހޫމާ ދަރިކަލުންގެދަރި 05 (ފަހެއް) ވާރިސުން، (އެ މަރްހޫމްގެ ބަފައިފުށުން ދޮށްބޭބެ އަލްމަރްހޫމް ޢުމަރު ޢާދަމްގެ 02 (ދޭއް) ވާރިސުންދަރިން) ހުސައިން ޢުމަރުއާއި އަދި ޢުމަރު، (އެ މަރްހޫމްގެ ބަފައިފުށުން ދޮށްބޭބެ އަލްމަރްހޫމް މޫސާ ޢާދަމްގެ 01 (އެކެއް) ވާރިސުންދަރި) ހުސައިން މޫސާއާއި، (އެ މަރްހޫމްގެ ބަފައިފުށުން ދޮށްބޭބެ އަލްމަރްހޫމް ހުސައިން ޢާދަމްގެ 02 (ދޭއް) ވާރިސުންދަރިން) އަލްމަރްހޫމް ޢާދަމް ހުސައިންއާއި އަލްމަރްހޫމް ޒަހަރާން ހުސައިން ވާރިސުންގެ ޖުމްލައިގައި ތިބިކަމަށް ބުނެފައިވުމުން، އަލްމަރްހޫމް ދޮންމޫސާ ހާޖީގެ ވާރިސުންގެ ޖުމްލައިގައި ތިބި މުޅި ޖުމްލަ 10 (ދިހައެއް) ވާރިސުންކަން ވާރިސުންގެ ބަހުން އެނގެންއޮތްއިރު، އަލްމަރްހޫމް ދޮންމޫސާ ހާޖީގެ ތަރިކާގެ މަސްއަލަ ނިންމައިދިނުމަށް އެދި އެ މަރްހޫމްގެ ހުވަފަތް އަނބި ބަފުއްދާ ޢުލްވާންގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް 07 އޮގަސްޓް 2006ގައި ހުށަހެޅި އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 13/Cv-C/2010 (1284/MC/2006) ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުތަނުގެ ރިކޯޑަށް ބަލާއިރު، އެ ޤަޟިއްޔާއާ ގުޅިގެން އަލްމަރްހޫމް ދޮންމޫސާ ހާޖީގެ ވާރިސުންގެ ތެރޭގައި ތިބި، މަރްހޫމްގެ ހުވަފަތް އަނބި ބަފުއްދާ ޢުލްވާނާއި، އެ މަރްހޫމާ އެއްބަފާ 04 (ހަތަރެއް) ދަރިކަލުން ކަމުގައިވާ ފާޠިމަތު ޢަބްދުއްލަޠީފް، ޢާއިޝަތު ޢަބްދުއްލަޠީފް، މަރްޔަމް ޢަބްދުއްލަޠީފް، ޒައިނާ ޢަބްދުއްލަޠީފްއާއި، އެ މަރްހޫމްގެ ބަފައިފުށުން

ބޮޑުބޭބޭބިންގެ 05 (ފަހެއް) ދަރިން ކަމުގައިވާ އާދަމް ރާޝިދު، ރާޝިދު މޫސާ، އަލީ އުމަރު، ހުސައިން އުމަރު އަދި ހަސަން ރާޝިދުއާއެކު މުޅި ޖުމްލަ 10 (ދިހައެއް) ވާރިސުންގެ ބައިން ނަގާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނައިރު، އެ ވަޞިއްޔަތުގައި ހިޔާނާގެ ގޮތުގައި ޝަރީޢަތުން ހާސިލްކުރުވުން ހަސަން ހުސައިނާއި، އާދަމް ޝާކިރާއި، އިބްރާހީމް ހަސަންފުޅާއި، އާދަމް އިބްރާހީމާއި، ނަޖީބާއި، މުޙައްމަދު ރަޝީދާ އަލްމަރްޙޫމް ދޮންދުސާ ބާރުގެ ވާރިސުންނަށް މިތި ކޮން ބަހާލުމަކީ ސާބިތުކުރެވޭ ކަމަކަށް ނުވާތީއާއި، މި ވަޞިއްޔަތުގެ ތަންފީޛުކުރުމުގެ ޤާނޫނީ ބާރު ލިބިގެންވާ ޝަރުޢީ ގޮތެއް ނެތުމާއި، އެ ވަޞިއްޔަތުގެ ދިގުމުއްދަތުގައި ތަންފީޛުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާއިރު، ޝަރީޢަތުގެ ފުރުޞަތު އެ ތަންފީޛުކުރަން ރިޢާޔަތްކޮށް، އަލްމަރްޙޫމް ދޮންދުސާ ބާރުގެ ވަޞިއްޔަތް ނިޔާވުމަށް ފަހު ވާރިސުންނަށް މިބައި ކަންކަން ސާބިތުކުރެވިފައިވާތީ، ހދ.ކުޅުދުއްފުށި މަތިރަސްވާގެ ހަސަން ހުސައިނާއި ހދ.ކުޅުދުއްފުށި ނިޔާވި އާދަމް ޝާކިރު ހދ.ކުޅުދުއްފުށި މަތިރަސްވާގެ 05 މޭ 2008ގައި ލިޔެފައިވާ ބަޔާނަށް ބަލާއިރު، ހަސަން ޝާކިރު، އާދަމް ޝާކިރު، ޝާކިރު މޫސާ، އަލީ އުމަރު، ހުސައިން އުމަރު، މުޙައްމަދު އަބްދުއްލާހު، ޢާއިޝަތު އަބްދުއްލާހު، ހަވާ އަބްދުއްލާހު، ޒުލައިޚާ އަބްދުއްލާހު މިއީ ކަމަށް ހަމަޖެހޭ ވާރިސުން ކަމަށާއި، އަލްމަރްޙޫމް ދޮންދުސާ ބާރުގެ ވާރިސުންގެ ތެރެއިން 10 (ދިހައެއް) ވާރިސުންކަން އެނގެން އޮންނަކަން.

06. އަލްމަރްޙޫމް ދޮންދުސާ ބާރުގެ އިތުރު ވާރިސަކު ހުރިތޯ ބެލުމަށް ސިވިލް ކޯޓުން ކުރި ނަންބަރު: 144-B-CR-6/2014/1060 (06 ނޮވެންބަރު 2014)ގެ އިޢުލާނުގެ މުއްދަތު ހަމަވީއިރު، އަލްމަރްޙޫމް ދޮންދުސާ ބާރުގެ އިތުރު ވާރިސަކު ހުށަހެޅުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާކަމެއް، މި ވަޞިއްޔަތުގައި ނުލިޔެވޭ ބަހާލުމަށް ކުރި ވަކިކުރުމެއް، އަލްމަރްޙޫމް ދޮންދުސާ ބާރުގެ ތަރިކައިގެ އެއްވެސް ވަޞިއްޔަތުގައި ނުލިޔެވޭ ބަހާލުމަކަށް، ޝަރީޢަތުން ބެލުމަކަށް ފުރުޞަތުކަން އެނގެން ނެތި ވާރިސުން ފިޔަވައި އަލްމަރްޙޫމް ދޮންދުސާ ބާރުގެ އިތުރު ވާރިސަކު ނެތްކަމަށް ބެލެވޭކަން.

07. ޝާފިޢީ މަޛްހަބުގެ 25/75 (ތެރެކާބުން ދަރިވާގެ ޝާފިޢީ)ގައި، ވަޞިއްޔަތް ކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާ ދަރަނިބަޔަށް ނުވަތަ ވަޞިއްޔަތް ތަރިކައިން ދަރިވާރުގެ ވަޞިއްޔަތް ކުރެވޭނީ އެކަށީގެންވާ ތަރިކައިގެ ތިންބައިކުޅަ އެއްބައި 60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މުދަލުގެ ނަމަ ކަމުގެ ކުރިން ހުށަހެޅުމަށް ކޮށްގެންނެވެ ކަމަށް ޝާފިޢީގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، އެކަމަކު ކަމެއް ތަރިކައިން އެއްވެސް ވާރިސަކު ދަރިވާރުގެ ނަމުގައި ހިފެހެއްޓުމަށް ނުފެނުން އަލްމަރްޙޫމް ދޮންދުސާ ބާރުގެ މުޅިތަރިކައިން ވަޞިއްޔަތް ނުވަތަ ދަރަނިބަޔަށް ނިމުނުކަމަށް ބެލެވޭކަން.

08. މާލެ ގ.ކޫދިގޮސް އަލްމަރްހޫމް ދޮންމޫސާ ބާބީގެ ތަރިކާގެ ގޮތުގައި މި ޓްރަސްޓްއާގެ ދަރުން ވާރިތުންނަށް ހަމަޖެއްސެވުމަށް އެދިވަޑައިގަތީ ގ.ކޫދިގޮސް އަލިމާ ބަނޑާރަ ގޮތިން އަލްމަރްހޫމް ދޮންމޫސާ ބާބީއަށް ލިބިފައިވާ 1/2 (ދެބައިކުޅަ އެއްބައި)ގައިވާ އެންމެހާ އިމާރާތްތަކާއި ނުއްކާ މުދަލުން އެނގިއްޖެ، މާލެ ރަޖިސްޓްރީގެ ނަންބަރު: ބ.14355 ގ.ކޫދިގޮސް އިމާރާތާއި ގޯތީގެ ރަޖިސްޓްރީއަށް ބަލާއިރު، ގ.ކޫދިގޮސް އަލިމާ ބަނޑާރަ ގެއްލިޔ 17 ޖުލައި 1969ގައި ދަރުމަވަންތަ ބާބީއާ ހަވާލުކުރުވި، 16 މާރިޗް 1970ގައި ދަރުމަވަންތަ ބާބީގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވިފައިވާކަން މި ގޯތީގައިވާ އެންމެހާ އިމާރާތްތަކާއި ވަގުފު ތަކެތީގެ 1/2 (ދެބައިކުޅަ އެއްބައި) ދަރުމަވަންތަ ބާބީގެ މިލްކެއް ކަމަށާއި، ދަރުމަވަންތަ ބާބީގެ އަނިބު ސަފުހާ އެއްބަސްވުމަކަށް މިލްކުވެއްޖެކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 707/MC/2004 ޤަޟިއްޔާއިން 09 ސެޕްޓެމްބަރު 2004ގައި ނިކުމެ ކުރިއާ ފާދިޔަ ހެދިގެން، ދަރުމަވަންތަ ބާބީއާއި ސަފުހާ އެއްބަސްވުމުގެ ނަމަކަށް މި ގޯތީގެ ރަޖިސްޓްރީ ބަދަލުކުރައްވާފައި ކަމާއި، މި ގޯތީގެ ބޭރުމިނަށް 1320 އަކަފޫޓު ކަމަށް ލިޔެވިފައިވާ ލިޔުމުގެ ކުރަހަން ކުރެވިފައިވާ؛ އެ ކުރަ ހިސާބުކުރެވުން ނަންބަރު: ބ.14355 ގ.ކޫދިގޮސް އިމާރާތާއި ގޯތީގެ ރަޖިސްޓްރީގެ ސަފުހާ ނަންބަރު 4 ގައިވާ ކުރަހުން ބެލިފައިވާ، މި ގޯތީގެ ބޭރުމިނަށް 2640 އަކަފޫޓުކަން ބަޔާންކުރެވިފައި ޤަޟިއްޔާގެ ނިޔަލަށް ސަފުހާ އެއްބަސްވުމުގެ ފަރާތުން 15 ޖޫން 2005ގައި ހުށަހެޅި ބަޔާން 1 ގެ 5 ވަނަ ނުކުތާއަށް ބަލާއިރު، ގ.ކޫދިގޮސް ގޯތީގެ ބޭރުމިނަށް 2640 އަކަފޫޓު ކަމަށާއި، މިއާއި މި ބިމުގެ ބޭރުމިން ކަމަށް ދިރިސާވާ ރަޖިސްޓްރީގެ ހުރުން ފުރިހަމައަށް 1320 އަކަފޫޓު މި ރަސްމީ ގޮތުން ނުން ކުރުގައި ސަފުހާ އެއްބަސްވުމުގެ ފަރާތުން ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ، ގޯތީގެ ރަޖިސްޓްރީގެ ސަފްހާ ނަންބަރު 6 ގައި މި ގޯތީގެ ސަރަޙަދު ކުރަހުން ހިމެނިފައިވާކަން އެނގެއިރު، މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 792/MC/2005 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ހިންގުމުގެ ރިޕޯޓަށް ބަލާއިރު، (ބެލެވިދާނެ މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 707/MC/2004 ޤަޟިއްޔާއިން ސަފުހާ އެއްބަސްވުމަކަށް އެ ގޯތީގައި ހިމެނޭ އިމާރާތާއި ނުއްކާ މުދަލުގެ 1/2 ހިއްސާ ލިބިދިނުމުގެ ބަދަލުގައި) އޭރު ގޯތީގެ ބޭރުމިނަކަށް އެނގެނީ 1320 އަކަފޫޓު ގޯތި މިލްކުވެދާނެ ދަރުމަވަންތަ ބާބީއާއި ސަފުހާ އެއްބަސްވުމާ ދެމެދު ގޯތި ބައިކުރުމަށް ވާނީ، މާލެ ދިރިސާވާ ރަޖިސްޓްރީގެ ނަންބަރު: 99-C/144/2006/356 (13 ޑިސެމްބަރު 2006) ސިވިލް ކޯޓުގެ 1320 އަކަފޫޓުގެ 1/2 އެއްވާ 660 އަކަފޫޓުގެ ބައި ސަފުހާ އެއްބަސްވުމަށް މިލްކުވެވައިވާކަން އެނގެނީ ކަމަށް ވިއަސް އަދި ގޯތި ބައިކުރުމުގެ އެބައިން ވަކި ނަމުގައި ނުލިބޭކަމަށް އެނގެން ހުށަހަޅައި، ގ.ކޫދިގޮސް ގޯތި ބައިކުރިއާވާ ދަރުމަ ބަލާއިރު، މާލެ ދިރިސާވާ ރަޖިސްޓްރީގެ ނަންބަރު: 99-C/144/2006/206

(02 އޮގަސްޓް 2005) ސިޓީއާއެކު ޕްލޭނުގައިވާ ޗާޓުން ބެލުމުން ގޯތީގެ ބިން ބަހައިލެވިފައިވާ ގޮތުގައި ހަމަހަމަޔަށް ބެހުމުން 600 އަކަފޫޓަށް ވުރެ ކުޑަ ބައިތަކަކަށް ބެހެން ނުވުމުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 1/2000 ގެ ދަށުން ހެދިފައިވާ ޤަވާއިދުގެ ދަށުން، ބެލުމުގައި ސިޓީއާއެކު ޕްލޭނުގައިވާ ޗާޓުގައިވާ ގޮތަށް ގޯތީގެ މެދުން އުތުރުން ދެކުނަށް ދަމާލާ ރޮނގަކުން ހަމަހަމައަށް ދެބައިކުރުމަށްފަހު، ގޯތީގެ އިރުމަތީ ފަރާތަށް އޮތް 660 އަކަފޫޓު ހިމެނޭ ބައި ބޮޑުދައިތާ އެބޭފުޅުންނަށް، ގޯތީގެ ހުޅަނގުން އޮތް 660 ބައި ދަރިކަލުންނާ ހަވާލުކޮށް، އެ ގޮތަށް ބެހުމަށް ބައިގައިވާ އެންމެހައި މިލްކުތަކާއި ތަކެތި ހިމެނޭ، ވަކިވަކި ބައިތަކުގެ ދުރުން ލިބޭގޮތަށް ލިޔުމަށް ބާރުދޭ ޤަރާރާއި ގުޅިގެން ދެފަރާތުގެ ބައިތައް ވަކިކުރެވިފައިވާކަމަށް ބުނެ، ދެކުނު ހުޅަނގު ކުރީގެ މަޖިލިސް ރަށުގެ ބަލާމީހާ ދަރިކަލުން ދޭ ހިއްސާ ގެ ބޭފުޅުން ފަރާތުން ލިޔުމުގެ ބަދަލުވާ ނަންބަރު: 138-LBSI/146/2016/140 (21 އޮގަސްޓް 2016) ސިޓީއާއި އެ ސިޓީއާއެކު އެޓޭޗްކޮށްފައިވާ ކަރުދާސް ބަލާއިރު، ގ.ކަނޑުފަތިގެ އުތުރާ 2640 (ދެހާސް ހަސަތޭކަ ސާޅީސް) އަކަފޫޓުގެ ބިން އެކިބައިތަކަށް ބެހިފައިވާ ގޯތީ ބައި ދަރިކަލުންނާއި ބޯފެއްޓާ ފަރާތުން ވަރަށް ރަނގަޅަށް ބަހާލެވިފައިވާ ޗާޓަކާއި އެއްގޮތަށް ވަކިކުރެވިފައިވާކަން.

09. މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 792/MC/2005 ފާސްކުރާ ސިވިލް ނިޔާގެ ޙުކުމުގެ ތިޔާބަތަށް ބަލާއިރު، އެ ފާސްކުރާ ފަރާތުގެ ޙުކުމުގައި "ދެބައިވެ، ގ.ކަނޑުފަތިގެ އުތުރާ ބަހާލާ ގޯތި ބައިކަރުދާސްތަކުން މި ގޯތީގައިވާ އިމާރާތްތަކާއި މިލްކުގެ ވާރުތަވެރިންގެ ހިއްސާ ފަރާތުން، ބަލާމީހާ އެބޭފުޅުން އެބޭފުޅުންނަށް، މާލެ ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ ނަންބަރު: 99-C/144/2006/206 (02 އޮގަސްޓް 2005) ސިޓީއާއެކު ޕްލޭނުގައިވާ ޗާޓުން ބެލުމުން މި ގޯތީގެ ބިން ބަހައިލެވިފައިވާ ގޮތުގައި ހަމަހަމައަށް ބެހުމުން ބައިތަކަށް ޖެހޭގޮތުން 600 އަކަފޫޓަށް ވުރެ ކުޑަ ބައިތަކަކަށް ބެހެން ނުވުމުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 1/2002 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދިފައިވާ ޤަވާއިދުގެ ބަހާލުމުގެ މުޤައްދިމާ ބާބުގެ 03 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް، ގ.ކަނޑުފަތިގެ އުތުރާ ބަހާލާ ގޯތި، ބަހައިލެވިފައިވާ ގޮތުގައި، މާލެ ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ ނަންބަރު: 99-C/144/2006/206 (02 އޮގަސްޓް 2005) ސިޓީއާއެކު ޕްލޭނުގައިވާ ޗާޓުން ގޯތީގެ މެދުން އުތުރުން ދެކުނަށް ދަމާލާ ރޮނގަކުން ހަމަހަމައަށް ދެބައިކުރުމަށްފަހު، ގޯތީގެ އިރުމަތީ ފަރާތަށް އޮތް 660 އަކަފޫޓު ހިމެނޭ ބައި ބޯފެއްޓާ އެބޭފުޅުންނަށް، ގޯތީގެ ހުޅަނގުން އޮތް 660 އަކަފޫޓު ހިމެނޭ ބައި ދަރިކަލުންނަށް ހަވާލުކޮށް، އެ ބައިގައިވާ ބަހައިލާ އެންމެހައި މިލްކުތަކާއި ތަކެތި ހިމެނޭ، ވަކިވަކި ބައިތަކުގެ ދުރުން ލިބޭގޮތަށް ބަހާލެވިފައިވާ ޗާޓަކާއި މި ފާސްކުރާ ނިންމީއެވެ." މިގޮތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެކަމެއް، ބަޔާންކުރެވިފައި މަދަނީ ކޯޓުގެ

ނަންބަރު: 792/MC/2005 ފާސްކުރައްވައިދިން ދ.ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރާ ގޯތީގެ ބިން ދޫކުރުމުގެ ގާއިމް ބަޔާންވާ އެތެރެކޮށްފައި ހަމަހަމަވާން ގޮތުގެމަތިން ދިނުމަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި 2005 ވަނަ އަހަރުގެ އޯގަސްޓް މަހުގެ 29 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 25/2015 "ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2002 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމާބެހޭ ޤާނޫނަށް 5 ވަނަ އިޞްލާޙް ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު" އަށް ތަސްދީޤު ކުރެއްވުމުގެ ކުރިން (27 އޯގަސްޓް 2015ގެ ކުރިން) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ، ބަންޑާރަ ގޯއްޗެއް ދޫކުރެވިފައިވާ މީހަކު މަރުވެއްޖެނަމަ އެ ގޯއްޗެއްގައިވާ އިމާރާތާއި ނުހުރެ މުދަލު، ވަރިކާގެ އުނބަފުން ލިބޭ ބައެއްގެ މުދަލުގައި އެ ގޯއްޗާ ވަރި ގޯތިތަކަށް ބައިކުރެވޭ ވިޔަކަށް ދެވޭނީ:

(1) ބައިކުރެވޭ އެއްވެސް ބައެއް 600 އަކަފޫޓަށް ވުރެ ކުޑަނުވާނޭ ގޮތުގެމަތިން ކަމާއި،

(2) ގޯއްޗެއްގައިވާ އިމާރާތާއި ނުހުރެ މުދަލު، ވަރިކާގެ އުނބަފުން ލިބޭ މީހުންގެ މުދަލުގައި ގޯއްޗެއް ބައިކުރެވިއްޖެ، އެގޮތުގައި ބަންޑާރަ ގޯއްޗާ ނުވަތަ ގޯއްޗަކުން ބައެއް ލިބިފައިވާ މީހަކަށް ދޭން ބައި 600 އަކަފޫޓަށް ވުރެ ކުޑަވެއްޖެނަމަ ބައިކުރެވޭ ގޯތީގެ ބަދަލުން އެހެނަކަށް ނިސްބަތް ގޮތުގެމަތިންކަމަށް އެނގެން އޮތުމެވެ،

މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 792/MC/2005 ފާސްއާގެ ފައިސަލާކުރެވުނުއިރު، މާލޭ މުނިސިޕަލިޓީން އެ ކޯޓަށް ފޮނުވާފައިވާ ލިޔުމުން އެނގެން އޮތް ދ.ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރާ ގޯތީގެ ބޭރުމިނަކީ 1320 އަކަފޫޓް ކަމުގައިވީހިރު، މި ގޯތި ހަމަހަމައަށް ދެބައި ކުރުމުން ކޮންމެ ބައަކަށް ލިބޭނީ 660 އަކަފޫޓްކަން އެނގެން އޮތުމާއި، އެއީ ޤާނޫނުގެ ބައިކުރެވޭ ބިމުގެ މިނަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ބައިކުރެވޭ ބިމުގެ ވަރަށްވުރެ 600 އަކަފޫޓަށް ވުރެ ކުޑަނުވާ ބިން ބައިކުރެވޭ ކަމަށް ނުވާތީ، ބައިކުރެވޭ ބިމުގެ ބޭރުމިން 600 އަކަފޫޓަށް ވުރެ ބޮޑުކަން ހާމަކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، އެކަމާ ގޯތީގެ ބޭރުމިން އެނގެން އޮތް މިންވަރުން ދޫކުރުމުގެ ބަޔާންކޮށްފައި ބިންވަރު ބައި ކުރެވޭ ބާކީކަން އެ ގޯތީގެ 1/2 ހަމަހަމައަށް މިލްކުވެރިންނަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމުގެ ގޮތުން ބައިކުރެވޭނެކަމަށް މިންވަރުކުރެވޭ ކަމަށް އެނގެން ކަމާއި،

މާލޭ މުނިސިޕަލިޓީގެ ރަޖިސްޓްރީގައިވާ (ނަންބަރު: ބ14355) ދ.ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރާ ބަންޑާރަ ގޯތީގެ ބޭރުމިނަކީ 1320 އަކަފޫޓް ކަމަށް އޮންނަ ލިޔެކިޔުމުގައި ލިޔުމުގެ ކުރަހާން ކަމާއި، އެ ކަން އިސްލާމީކޮށް އޮންނަ މި ރަޖިސްޓަރީގެ ބަޔާން ނަންބަރު 4 ގައިވާ މި ގޯތީގެ ބޭރުމިނަކީ 1320 އަކަފޫޓް ކަމަށް ބުނާ ކުރަހާން ބޭނުމުގެ، މި ގޯތީގެ ބަޔާން ބޭރުމިނަކީ 2640 އަކަފޫޓްކަން މާލޭ މުނިސިޕަލިޓީގެ ނަންބަރު: ބ14355 ރަޖިސްޓަރީގެ

ސަފުހާ ނަންބަރު 6 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދަށް، ގ.ކުލީވޭރިސް އުފާރި ބަންގާބަ ގޯތީގެ ބޮޑުމިނީ 2640 އަކަފޫޓުކަމާއި، މި ގޯތީގެ 1/2 (ދެބައިކުޅަ އެއްބައި) އަކީ 1320 އަކަފޫޓުކަން އެނގެން އޮންނަކަން.

10. ތަރިކަ ބެހުން: އަލްމަރްޙޫމް ޢަބްދުއްސަލާމް ޙަސަނުގެ ވާރިސުންނަށް މި ތަރިކަ ބެހުމަށް ބަލާއިރު، މަރްޙޫމް ނިޔާވިއިރު، އޭ މަރްޙޫމްގެ ތަރިކަ ބަހާލުމާ ވާރިސުންނަށް ތިބީ އެ މަރްޙޫމްގެ ހުވަފަތް އަނބި ބަފައިހާ ދެބަފާނުއާއި، އެ މަރްޙޫމާ އެއްބަފާ 04 (ހަތަރެއް) އުޚުތުން ކަމުގައިވާ ފާތިމަތު ޢަބްދުލްކަރީމް، ޢާއިޝަތު ޢަބްދުލްކަރީމް، މަރްޔަމް ޢަބްދުލްކަރީމް، ޒައިނަބު ޢަބްދުލްކަރީމްއާއި، އެ މަރްޙޫމްގެ ބަފައިފުށުން ބޭރުބޭބޭއިންގެ ފިރިހެންދަރިން ކަމުގައިވާ އާދަމް ޝަކީލް، ޝަކީލް ޒުބައިރު، އަލީ ޢުމަރު، ޙުސައިން ޢުމަރު އަދި ޙަސަން ޝަކީލްއާއެކު ޖުމްލަ 10 (ދިހައެއް) ވާރިސުންކަން އެނގެންއޮތުމުންނާއި،

މި މައްސަލައިގެ ޝަރުޢީ ޙުކުމްތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު، ސޫރަތުއްނިސާ އާޔަތުގެ 12 ވަނަ އާޔަތުގައި ﷲ ވަޙީކުރައްވާފައިވަނީ: ﴿وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ إِن لَّمْ يَكُن لَّكُمْ وَلَدٌ﴾ މާނައީ: "އަދި، ތިޔަބައިމީހުންނަށް ދަރިއަކު ނުވާނަމަ، ތިޔަބައިމީހުން ދޫކޮށް ދިޔަތަކެތީގެ ހަތަރުބައިކުޅަ އެއްބައި އެކަނބަލުންނަށްވެއެވެ." މިފަދައިންކަން އެނގޭތީ، އަލްމަރްޙޫމް ޢަބްދުއްސަލާމް ޙަސަނު ނިޔާވިއިރު އޭނާގެ ދަރިން ނެތުމުން، އެ މަރްޙޫމްގެ ހުވަފަތް އަނބި ބަފައިހާ ދެބަފާނަށް 1/4 (ހަތަރުބައިކުޅަ އެއްބައި) ބައްދުވާކަމާއި، ސޫރަތުއްނިސާ އާޔަތުގެ 176 ވަނަ އާޔަތުގައި ﷲ ވަޙީކުރައްވާފައިވަނީ: ﴿فَإِن كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَ﴾ މާނައީ: "މަރުވިމީހާގެ وارثންނަށް މީހަކު ދެ أختން ކަމުގައިވާނަމަ، ދެން، އެ ދެ أختންނަށް (އެ أخ) ދޫކޮށް ދިޔަތަކެތީގެ ތިންބައިކުޅަ ދެބައެވެ." މިފަދައިންކަން އެނގޭތީ، އަލްމަރްޙޫމް ޢަބްދުއްސަލާމް ޙަސަނާ އެއްބަފާ 04 (ހަތަރެއް) އުޚުތުން ކަމުގައިވާ ފާތިމަތު ޢަބްދުލްކަރީމް، ޢާއިޝަތު ޢަބްދުލްކަރީމް، މަރްޔަމް ޢަބްދުލްކަރީމް، ޒައިނަބު ޢަބްދުލްކަރީމްއަށް މި ތަރިކާގެ ފަރުޟުން 2/3 (ތިންބައިކުޅަ ދެބައި) ބައްދުވާކަމާއި، ސައްޙަ ޙަދީޘެއްގައި ރަސޫލާ ﷺ ވަޙީކުރައްވާފައިވަނީ: [الحقوا الفرائض بأهلها فما بقي فهو لأولى رجل ذكر] މާނައީ: "ފަރުޟުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ބައި އެ ބައެއް ލިބެންޖެހޭ މީހުންނަށް ދޭށެވެ! ދެން، ބާކީހުރި އެއްޗެއް ގާތްތިމާގެ އެންމެ ގާތް ފިރިހެނަކަށެވެ." އެހެންކަމުން، މި ތަރިކާގައި ހިއްސާ ވާރިސުންނަށް ފަރުޟުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ބައިތަކަށްފަހު ބާކީވާ ހުރި އެއްޗެއް މަރްޙޫމާ އެންމެ ގާތް ފިރިހެނަކަށް ދިނުމުގެ ގޮތުން، މަރްޙޫމްގެ ބަފައިފުށުން ބޭރުބޭބޭއިންގެ ފިރިހެންދަރިން ކަމުގައިވާ އާދަމް ޝަކީލް، ޝަކީލް ޒުބައިރު، އަލީ ޢުމަރު، ޙުސައިން ޢުމަރު އަދި ޙަސަން ޝަކީލްއަށް ބާކީބައި ތަޢުޞީބުން ލިބިދޭންކަން އެނގޭކަމާއި، މި ތަރިކަ ބެހުމަށް 60 (ފަސްދޮޅަސް) ބައިންކަން އެނގޭތީ، އަލްމަރްޙޫމް ޢަބްދުއްސަލާ

ޤާނޫނު ނަމްބަރު 1/60 (ވަސްތުރަސް ބައިކުޅަ އެއް ބައި) އާދަޔާތުން ލިބޭ މިލްކުވެއްޖެކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މިގޮތުގެމަތިން ހުކުމްކޮށް، މި ޤަޟިއްޔާ ނިންމީއެވެ.

06 ސަފަރު 1439 ހ

26 އޮކްޓޫބަރު 2017 މ

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ނިޔާކަނޑައެޅީ

ޤާޟީ މުޙައްމަދު ސަމީރު